

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft
Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

38^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 3

juli/augustus 2015

Voorwoord van de voorzitter

Vergaderen kan ook boeiend en gezellig zijn!

Op 19 mei hebben wij onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering weer gehouden in het gebouw van de Rabobank Zuid-Holland Midden. Na een grondige verbouwing konden wij nu terecht in de gastvrije sfeer van het ruime bedrijfsrestaurant. Na afloop van de vergadering praatten wij zoals gewoonlijk nog wat na onder het genot van een drankje en een hapje.

Verscheidene leden lieten ons weten dat zij het zo'n gezellige avond hadden gevonden. Veelal werd daarbij gewezen op de afwisseling van inhoudelijke zaken (*uitreiking van de Le Comteprijs, presentatie vanuit de Commissie Behoud Stadsschoon, aanbidding van het Jaarboek en toelichting op de lustrumactiviteiten*) en meer huishoudelijke zaken (*behandeling van het jaarverslag en de begroting*). Er waren zo'n honderd belangstellenden, inclusief onze gasten, de genomineerden voor de Le Comteprijs en de wethouder van Cultuur, Ferrie Förster. Hij bleek onmisbaar door zijn directe hulp bij een technisch probleem met de presentatie van Irene Jacobs.

Ik hoop dat nog meer leden, als zij dit lezen, deze jaarlijkse bijeenkomst komen bijwonen. Naar ledenvergaderingen gaan is natuurlijk helemaal niet 'hot' – er wordt al zoveel vergaderd – maar welbeschouwd is het meer een jaarlijks 'event' geworden, een ontmoeting met andere belangstellenden in het historische wel en wee van onze stad.

Nu nog een beknopte rapportage over de belangrijkste punten.

De Le Comteprijs 2014 ging naar de Vereniging van Eigenaren Gebouw De Indische Instelling voor de reconstructie van de bekroning van het pand Oude Delft 69. De secretaris van de Commissie, Gertjan van der Harst, lichtte alle nominaties toe en de secretaris van het bestuur, Willy Claassen, maakte bondig duidelijk waarom deze VVE de winnaar is geworden.

Alphons de Wit van *Delft op Zondag* onthulde daarna welke nominatie de meeste stemmen van het lezerspubliek had gekregen. De Publieksprijs ging naar Bert en Eugenie Kips voor de verbouwing van het woonhuis Donker Curtiusstraat 7.

De winnaars en genomineerden van de Le Comteprijs 2014 (foto CEPEZED)

Het eerste exemplaar van het Jaarboek 2014 werd door de voorzitter van de Redactiecommissie, Wilma van Giersbergen, uitgereikt aan Irene Leupen vanwege haar vele en langjarige activiteiten op cultuurhistorisch gebied. Dit jaarboek is, in afwijking van andere jaren, geheel gewijd aan één thema: Tweehonderd jaar Koninkrijk.

Peter Jonquière deed als voorzitter van de Commissie Behoud Stadsschoon verslag van het onderzoek naar de schuilkelder aan de Westvest. Deze plek kwam in de belangstelling door het voornemen van de gemeente om deze herinnering aan WO II te slopen. Dat gaf onder meer een interessante in-
kijk in de historie van de stadswal ter plaatse.

Het financiële jaarverslag 2014 en de begroting 2015 werden vastgesteld, waarmee de vergadering ook akkoord ging met het voorstel van het bestuur om de rente van de fondsen aan te wenden voor de verenigingsactiviteiten. De vergadering stemde in met de benoeming van Aad van Tongeren als lid van het bestuur met de portefeuille pr&communicatie. Vier bestuursleden werden bij acclamatie herbenoemd.

Aan het einde van de vergadering gaf Irene Jacobs als voorzitter van de Lustrum-commissie een toelichting op het lustrumprogramma. Zij vestigde speciaal de aandacht op de vraag naar begeleiding van stadswandelingen voor groepen van basisscholen – activiteit ‘Delft Walk’ – en naar vrijwilligers voor het geven van een korte presentatie over één van de vensters van de Canon van Delft – Pecha Kucha over de Canon van Delft – (zie ook het programmaboekje dat alle leden hebben ontvangen!). Irene liet ook beelden zien van de nieuwe website en bedankte namens de vereniging onze webmaster Jenny Omvlee voor het vele werk bij de invoering daarvan. Zij ontving een bos bloemen en een groot applaus.

Graag ontmoet het bestuur, tevens lustrumcommissie, u bij de vele activiteiten in dit lustrumjaar en in ieder geval op het lustrumfeest op 15 november. U ontvangt daarover tijdig een herinnering. En eind september/begin oktober wordt u in de gelegenheid gesteld het nieuwe boek over de Geschiedenis van Delft te bestellen dat officieel op 15 november zal worden gepresenteerd.

Joris van Bergen, voorzitter

Lustrum 2015

Halverwege het lustrumjaar 2015

Vele enthousiaste deelnemers, boeiende presentaties, bijzondere gebouwen en interessante wandelingen: halverwege ons lustrumjaar en na de eerste tien lustrumactiviteiten is het een genoegen om te mogen constateren dat de activiteiten druk worden bezocht en goed in de smaak vallen!

Bijvoorbeeld de excursies naar Archeologie Delft en de Afvalwaterzuiveringsinstallatie Harnaschpolder of de wandelingen door de Wippolder en het Arboretum, waarbij tientallen leden en enkele niet-leden zich aansloten. Zij waren vol lof.

De speciale ‘theaterzoektocht’ Gist & Geluk in de tuin van Phoenixstraat 52, waar ooit de parfumbriek van Agneta van Marken was gevestigd, was zowel een genot voor de toneelliefhebber als voor de liefhebber van bijzondere tuinen. Een pareltje in Delft is herontdekt! De elf voorstellingen waren uitverkocht en onder de gelukkige toeschouwers waren vele tientallen leden van Delfia Batavorum.

De lustrumactiviteiten die de meeste leden misschien zullen ontgaan, maar die niettemin ook succesvol plaatsvinden, zijn die voor het Delftse onderwijs. Onder de noemers ‘Delft Talent’ en ‘Delft Walk’ hebben inmiddels honderden leerlingen uit het basisonderwijs workshops gevolgd en zelf kunstwerken gemaakt, geïnspireerd door Johannes Vermeer en Jan Schoonhoven. En de eerste leerlingen liepen inmiddels ook een speciaal door ons ontwikkelde rondwandeling door de stad, gegeven door leden van Delfia Batavorum!

Ook de komende maanden zijn er volop lustrumactiviteiten, zoals de wandelingen die zijn

geïnspireerd door de Delftse Canon in september en oktober en natuurlijk de Pecha Kucha op 23 september. Voor een volledig overzicht, de data en de tijden kijkt u in het speciale lustrumboekje dat u heeft gekregen of op onze website www.delfia-batavorum.nl. Ik zie u graag op een van die activiteiten!

Irene Jacobs, voorzitter lustrumcommissie

Lezingen en excursies in het lustrumjaar

Sloepentocht door historisch Delft

Een sloepentocht langs de mooiste historische plekken van Delft, speciaal voor hen die dat niet lopend kunnen of willen doen. Maar uiteraard is iedereen van harte welkom! Met vijf sloepen vaart u onder begeleiding van deskundige vertellers door de Delftse grachten langs de Zuidkolk, Oude Delft, Noordkolk, via het Achterom naar de Gasthuislaan en de Zuidergracht. Via de Oostpoort wordt het Rijn-Schiekanaal opgevaaren, om daarna langs de Koornmarkt weer naar de Hippolytusbuurt terug te keren. Onderweg is er genoeg te vertellen over Delft en in het bijzonder over de gebouwen waar u langs vaart. Maximaal 40 deelnemers.

- **Wanneer:** Zondag 23 augustus 2015, 14.00-15.00 uur.
- **Waar:** Startpunt Hippolytusbuurt (tegenover de visbanken).
- **Interesse?** Aanmelden tot 16 augustus 2015 via het formulier op de website. Telefonisch aanmelden kan ook: 015 2133058. Aanmelding is pas definitief als uw financiële bijdrage is ontvangen.
- **Kosten** De kosten zijn € 5,- (kinderen tot en met 12 jaar gratis), te betalen op rekening NL84 INGB 0006 7734 73 Delfia Batavorum Excursies, onder vermelding van uw naam en 'Rondvaart'.

Groen in de binnenstad

Flora is er in soorten en maten. Is het u ooit opgevallen, dat er een hele wereld aan plantjes leeft op de gebouwen om ons heen? Tijdens deze wandeling onder leiding van de heer Cor Nonhof (lid KNNV Koninklijke Nederlandse van Delft, waarbij aandacht zal worden geschonken aan Natuurhistorische Vereniging, afdeling Delfland) loopt u door het centrum wat groeit en bloeit tegen kademuren, boven het water of op erfafscheidingsmuren.

Muurvarens aan de Delftse kademuren

De vegetaties op muren en op straat behoren tot de meest extreme in hun soort die we in onze omgeving kennen. Alleen gespecialiseerde planten overleven op een uiterst dunne bodem en grote droogte in de zomer. U zult beschermde plantensoorten tegenkomen als tongvaren, steenbreekvaren en zwartsteel.

Maximaal 20 deelnemers.

- **Wanneer:** Zondag 13 september, 14.00-15.00 uur.
- **Waar:** Markt 1, onder de luifel van het stadhuis.
- **Interesse?** Aanmelden vanaf 13 augustus en vóór 6 september via het formulier op de website. Telefonisch aanmelden kan ook: 015 2133058. Aanmelding is pas definitief als uw financiële bijdrage is ontvangen.
- **Kosten** De kosten zijn € 5,- (kinderen t/m 12 jaar gratis), te betalen op rekening NL84 INGB 0006 7734 73 Delfia Batavorum Excursies, onder vermelding van uw naam en 'Muurflora'.

Pecha Kucha lezingen

Delfia Batavorum organiseert in samenwerking met Museum Prinsenhof Delft en de Vereniging Vrienden Prinsenhof een 'Pecha Kucha'-avond over de Canon van Delft. Bij een Pecha Kucha-bijeenkomst moet elke spreker zijn of haar verhaal doen in 20 sheets, die precies 20 seconden zijn te zien: exact 6 minuten en 40 seconden per spreker. Dit strakke format dwingt de spreker om snel, maar vooral visueel te communiceren. Pecha Kucha zorgt voor snelheid, dynamiek, inspiratie en uiteraard veel plezier!

- **Wanneer:** Woensdag 23 september 2015, om 20.00 uur.
- **Waar:** Museum Het Prinsenhof.

De architectuur en bouwgeschiedenis van de Voorhof

Stadswandeling langs één van de vensters van de Canon onder leiding van Gertjan van der Harst, bouwhistoricus bij de afdeling Monumentenzorg van de gemeente Delft. Hij leidt u door één van de minder bekende wijken in Delft: de Voorhof.

Wat voor de meeste mensen een 'gewone' flatwijk lijkt, dertien in een dozijn, is een verrassende wijk met een bijzondere ruimtelijke opbouw. Voorhof is in de jaren zestig van de vorige eeuw gebouwd als oplossing voor volksvijand nummer één: woningnood. De Delftse stedenbouwkundige ir. S.J. van Embden drukte zijn stempel op Delft met de keuze voor hoogbouw. Flatgebouwen waren na de Tweede Wereldoorlog ook in Delft gemeengoed geworden, maar tot begin jaren zestig niet hoger dan vier verdiepingen. De wijk Voorhof was door de geweldige schaalvergroting naar 'echte' hoogbouw een absolute trendbreuk. De wijk wordt gekenmerkt door galerijflats in systeembouw, waaronder staalskelet-hoogbouw die uniek is in Nederland.

Poptahof Noord

Het deel waar Gertjan van der Harst u door heen voert, laat een afwisseling zien in hoog- en laagbouw met veel groen en verrassende perspectieven. Ook vestigt hij uw aandacht op een paar bijzondere gebouwen, waaronder de Marcuskerk en het wooncentrum Abtswoude. Maximaal 15 deelnemers.

- **Wanneer:** Zondag 27 september, van 14.00 tot 15.30 uur.
- **Waar:** Startpunt is het vroegere bankgebouw aan het Delflandplein, Papsouwselaan 295.
- **Interesse?**
Aanmelden vanaf 27 augustus en vóór 20 september 2015 via het formulier op de website. Telefonisch aanmelden kan ook: 015 2133058. Aanmelding is pas definitief als uw financiële bijdrage is ontvangen.
- **Kosten** Kosten zijn € 5,- (kinderen tot en met 12 jaar gratis), te betalen op rekening NL84 INGB 0006 7734 73 Delfia Batavorum Excursies, onder vermelding van uw naam en 'Wederopbouw'.

Kijk voor aanvullingen en activiteiten later in het jaar ook op de website www.delfia-batavorum.nl

Wandelboulevard Westvest? RandstadRail wordt obstakel

Van de Commissie Behoud Stadsschoon

De Commissie Behoud Stadsschoon volgt met een kritisch oog de inrichting van de buitenruimte van het Spoorzonegebied, die nu vorm begint te krijgen. Het beeld dat nu ontstaat, wijkt nogal af van het ontwerp zoals het bij de presentatie van de plannen werd en nog steeds wordt getoond. Het hele Spoorzonegebied, inclusief het openbare gebied, is getekend door de Spaanse ontwerper Joan Busquets. De oude Westvest en de Phoenixstraat zouden in zijn visie een gedaantewisseling ondergaan. Met name de Westvest veranderde in de "artist impression" in een fantastische wandelallee, waar voetgangers zo ongeveer het rijk alleen hadden.

Natuurlijk kwamen er ook tramrails, maar de Haagse tram die hier rijdt, leek op de plaatjes op een vriendelijk buurman, die zich kalmpjes aan tussen de wandelaars bewoog. Ook bij de helikopterviews, nog altijd heel fraai te zien op www.spoorzonedelft.nl de website van Spoorzone Delft, bepaalt deze sfeer het beeld. Op cruciale plekken zijn 'zebrapaden' van natuursteen te zien, die de westelijke rand van de binnenstad met de 'overkant', zowel bij het nieuwe station met stadskantoor als bij de Spoorringel verbinden.

Maar de werkelijkheid is weerbarstig. Van het ideaal, om slenterend langs het water van Westsingelgracht en Spoorringel een wandeling rond de oude binnenstad te beginnen of af te ronden, blijft weinig over. De nieuwe trambaan, die op het ogenblik wordt aangelegd bij de Westvest en een stukje Phoenixstraat, gooit roet in het eten. Het is niet een gewone trambaan. Er moeten, zo is later besloten, RandstadRail-tramstellen op kunnen rijden. Het gaat om lijn 19, die nu al onderdeel van dit vervoerssysteem is geworden. RandstadRail heeft bredere wagens dan de normale Haagse tram. De tram is van een zwaarder kaliber en krijgt daarom een aangepaste fundering. Anders zou te veel druk op de kade van de Westsingelgracht zou komen te staan.

De verhogingen ter hoogte van de Westvest

Dit nieuwe tramspoor komt op als het ware op een laag dijkje te liggen. Het komt bovendien over een lengte van 200 meter zo dicht tegen de gracht aan te liggen, dat er veiligheidshalve langs het water niet valt te wandelen.

Zelfs als er langs de hoge kade een hek wordt geplaatst, zoals bij de Zuidwal, dan is het er zo smal dat het nauwelijks nog een aantrekkelijke ruimte is. Het is de vraag of een rolstoel er zou kunnen passeren.

De breedte hier wordt ook sterk ingeperkt door boombakken. De bomen zouden aanvankelijk gewoon in de grond komen te staan.

Althans, zo zag het er in de plannen van Busquets uit. Maar door de funderingseisen voor de RandstadRail-tram kan dat niet en moeten de bomen in bakken worden geplant.

In de praktijk zal dat waarschijnlijk betekenen dat er hooguit kleine bomen of wat grotere struiken in kunnen groeien, gezien de beperkte ruimte voor wortelgroei. Dit groen zal vermoedelijk ook extra water moeten krijgen. Anders redden bomen het zeker niet. Ze hebben het op deze manier zelden goed naar hun zin.

De inrichting volgens het plan Busquets

Ongeveer ter hoogte van de Poppesteeg wordt de tweesporige trambaan verbreed naar drie sporen, om uitwijk- en wachtruimte voor de Randstadtram te creëren. Dat betekent op deze plek nog verdere verbreding van de 'tramdijk', waarbij betonranden zullen worden gebruikt voor de randafwerking. Aan de Westvest, waar de nieuwe aanleg al een stuk is gevorderd, worden aan de waterkant bakstenen muurtjes gemaakt als keerwand. Dat ziet er wat minder 'goedkoop' uit dan het beton, dat aan de stadskant wordt gebruikt. Lijn 19 zal uiteindelijk, als er ooit een nieuwe Sebastiaansbrug is, ver de TU-wijk inrijden, maar alleen overdag. Nu gaat hij, komend uit Leidschendam, niet verder dan het Kalverbos.

De inrichting volgens het plan Busquets

Hoe het nu verder moet met de natuurstenen zebrapaden is niet helemaal duidelijk. Die zullen deze 'tramdijk' of 'tramspoorweg' moeten kruisen. Worden het trapjes, worden het hellingbanen? Iemand zal het weten. Wij niet. De conclusie van de Commissie Behoud Stadsschoon is: Delft is het spoorviaduct kwijt, en krijgt er een andere 'hobbel' voor in plaats: verhoogd liggende tramsporen, de 'tramspoordijk'.

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

Wilt u ook tussen de nieuwsbrieven door op de hoogte blijven van onze activiteiten, van nieuwe publicaties op onze website of ander historisch nieuws? Volg ons dan op Twitter en Facebook.

U vindt ons op Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen weten ons daar te vinden

Nieuwe leden

We kunnen dit 2^e kwartaal van het jaar weer 25 nieuwe leden verwelkomen.

Het zijn:

- Dhr. T.H.P.M. Thomassen
- Mw. M.I. Schipperheij
- Dhr. H.B.W. Bunnik
- Dhr. E. Ekamper
- Dhr. E.H. Cossee
- Mw. E.A. Remmerswaal – de Greef
- Dhr. H. Friedel
- Mw. E.J.M. van Wissen
- Dhr. G. Wichems
- Dhr. en mw. K.G. Skaug
- Mw. U.A.M. Skaug
- Mw. A.G. Stoutjesdijk – Kunst
- Mw. en dhr. de Kleer / Hogervorst
- Mw. C.J. Bajema –Draaisma
- Mw. M.E. van Doorninck
- Dhr. M.P.A. Brouwer
- Dhr. A. Cardinaal
- Dhr. J. Pot
- Dhr. R.F.E. Prins
- Dhr. L.P.J. van Heugten
- Dhr. M.A. Wery
- Mw. W.D. van Brussel
- Dhr. E. Lustig